EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.3.13.
COM(2024) 118 final

2024/0065 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a Nemzetközi Vasúti Fuvarozásügyi Államközi Szervezet veszélyes áruk szállításával foglalkozó szakértői bizottságának 58. ülésszakán a Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény C. függelékének egyes módosításaival kapcsolatban képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

Ez a javaslat az Európai Unió nevében a Nemzetközi Vasúti Fuvarozásügyi Államközi Szervezet (OTIF) veszélyes áruk közúti szállításával foglalkozó szakértői bizottságában (a továbbiakban: RID szakértői bizottság) képviselendő álláspont meghatározására vonatkozik A javaslat a Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény (COTIF) C. függelékének mellékletében foglalt műszaki és igazgatási rendelkezések bizonyos módosításainak tervezett elfogadásához kapcsolódik. Ezekről a módosításokról az említett bizottságnak kell döntenie.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. A Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény (COTIF)

Az 1999. június 3-i vilniusi jegyzőkönyvvel módosított, 1980. május 9-i Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény olyan nemzetközi megállapodás, amelynek mind az Unió, mind 25 uniós tagállam szerződő fele (a tagállamok közül csak Ciprus és Málta nem).

Az Európai Unió 2011. június 16-án a 2013/103/EU tanácsi határozattal[1] csatlakozott a COTIF-hoz.

2.2. A Veszélyes Áruk Nemzetközi Fuvarozásáról Szóló Szabályzat (RID)

A COTIF az egyezmény 7. cikke értelmében kiterjed többek között az annak 6. cikkében említett függelékekre is; idetartozik a „Veszélyes Áruk Nemzetközi Fuvarozásáról Szóló Szabályzat (RID)”, amely az egyezmény C. függeléke. A RID akkor alkalmazandó, ha a nyilatkozatokat nem a COTIF vonatkozó rendelkezéseivel összhangban teszik[2].

A RID célja, hogy szabályozza a veszélyes áruk nemzetközi vasúti fuvarozását a RID-szabályokat alkalmazó OTIF-tagállamok (RID szerződő államok) között[3].

A veszélyes áruk szárazföldi szállításáról szóló 2008/68/EK irányelv[4] előírja, hogy a RID az uniós tagállamokon belül végzett szállításra is alkalmazandó.

2.3. A RID szakértői bizottság

A RID szakértői bizottság a COTIF 13. cikke (1) bekezdésének d) pontja által létrehozott szerv. A COTIF 18. cikke értelmében a RID szakértői bizottság határoz az egyezmény módosítására irányuló javaslatokról. A szóban forgó bizottság a RID-szabályokat alkalmazó OTIF-tagállamok és az Európai Unió képviselőiből áll.

---

1 A Tanács 2013/103/EU határozata (2011. június 16.) az Európai Uniónak az 1999. június 3-i vilniusi jegyzőkönyvvel módosított, 1980. május 9-i Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezményhez (COTIF) való csatlakozásáról szóló, az Európai Unió és a Nemzetközi Vasúti Fuvarozásügyi Államközi Szervezet közötti megállapodás aláírásáról és megkötéséről, HL L 51., 2013.2.23., 1. o.

2 A COTIF 42. cikkének (1) bekezdése.

3 Jelenleg 50 OTIF-tagállam és 45 RID szerződő állam van.

4 Az Európai Parlament és a Tanács 2008/68/EK irányelve (2008. szeptember 24.) a veszélyes áruk szárazföldi szállításáról, HL L 260., 2008.9.30., 13. o.

2.4. A RID szakértői bizottság tervezett jogi aktusa

A RID szakértői bizottság a 2024. május 23-i 58. ülésszakán várhatóan több módosítást is elfogad a RID mellékletének a műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítása érdekében (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus).

A tervezett jogi aktus célja, hogy biztosítsa a veszélyes áruk biztonságos vasúti szállítását bizonyos rendelkezéseknek – többek között a szállításra engedélyezett veszélyes áruk jegyzékének, a csomagolási utasításoknak, az alkalmazandó szabványok jegyzékének, valamint az egyes szállítóeszközökre vonatkozó egyéb műszaki követelményeknek – a naprakésszé tételével.

Megjegyzendő, hogy a veszélyes áruk szállítására vonatkozó nemzetközi előírásokat több különböző nemzetközi szervezet – például az OTIF – is meghatároz. Ezek közé tartozik az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága (ENSZ EGB), valamint az ENSZ egyéb szakosított szervei, például a Gazdasági és Szociális Tanács (ECOSOC) Veszélyesáru-szállítási Szakértői Albizottsága. Mivel a szabályoknak összeegyeztethetőknek kell lenniük egymással, az e munkában részt vevő szervezetek tevékenységének koordinálására és harmonizálására összetett nemzetközi rendszer jött létre. A rendelkezések kétéves ciklusonként kerülnek módosításra.

Az említett módosítások előkészítése kapcsán a köz- és a magánszféra szakembereit nagy számban kérték fel konzultációra. A módosítások előkészítése során a következő szakmai egyeztetésekre került sor:

– az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsa Veszélyesáru-szállítási Szakértői Albizottságának:

1. 58. ülésszaka 2021. június 28. és július 2. között Genfben;
2. 59. ülésszaka 2021. november 29. és december 8. között Genfben;
3. 60. ülésszaka 2022. június 27. és július 6. között Genfben;
4. 61. ülésszaka 2022. november 28. és december 6. között Genfben;
5. 62. ülésszaka 2023. július 3. és 7. között Genfben;

– a RID szakértői bizottság és a veszélyes áruk szállításával foglalkozó munkacsoport ENSZ EGB együttes ülésének:

1. 2022. tavaszi ülésszaka 2022. március 14. és 18. között Bernben;
2. 2022. őszi ülésszaka 2022. szeptember 12. és 16. között Genfben;
3. 2023. tavaszi ülésszaka 2023. március 20. és 24. között Bernben;
4. 2023. őszi ülésszaka 2023. szeptember 19. és 27. között Genfben;
5. az együttes ülés újabb ülésére 2024. március 25. és 28. között kerül sor Bernben;

– a RID szakértői bizottság állandó munkacsoportjának:

1. 15. ülésszaka 2022. november 23. és 24. között Bernben;
2. 16. ülésszaka 2023. november 20. és 23. között Londonban.

Ezeken a találkozókon a fent említett bizottságok szakértői elemezték és feldolgozták az egyes módosítási javaslatokat. Az ajánlott intézkedéseket a legtöbb esetben egyhangú egyetértés övezte. Egyes javaslatok esetében az ajánlásokat a szakértők többsége támogatja.

A COTIF 35. cikkével összhangban a módosítások – a RID szakértői bizottság általi elfogadásukat követően – azon hónaptól számított hatodik hónap első napján lépnek hatályba valamennyi szerződő fél számára, amelynek során a főtitkár azokról értesítette a szerződő feleket. A szerződő felek az értesítés napjától számított négy hónapon belül kifogást emelhetnek a módosításokkal kapcsolatban. Amennyiben a szerződő felek negyede kifogást emel, a módosítás nem lép hatályba.

A COTIF 38. cikke előírja, hogy a 35. cikk (4) bekezdésében előírt szavazati jog és kifogásbenyújtási jog alkalmazásában a regionális gazdasági integrációs szervezeteket – így például az Európai Uniót – az olyan tagállamainak összes szavazata megilleti, amelyek a Szervezetnek is tagjai.

Amennyiben a kifogást emelő felek száma nem éri el az előírt hányadot, úgy kell tekinteni, hogy az e javaslat szerinti módosítások 2025. január 1-jén hatályba lépnek és az európai uniós vívmányok szerves részét képezik, ezáltal kötelezővé válnak az Unió és a tagállamok számára.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

3.1. Az Unió kizárólagos hatásköre

Az Unió a COTIF teljes jogú szerződő fele.

Ezenkívül a 2008/68/EK irányelv 1. cikke úgy rendelkezik, hogy a RID mellékletét a veszélyes áruk tagállamon belüli vagy tagállamok közötti szállítására kell alkalmazni, a vasúthálózattal nem rendelkező tagállamok kivételével. A 2008/68/EK irányelv 4. cikke a harmadik országok vonatkozásában úgy rendelkezik, hogy „A tagállamok és harmadik országok területe között megvalósuló veszélyesáru-szállítást csak az ADR-nek[5], a RID-nek vagy az ADN-nek[6] való megfelelés esetén szabad engedélyezni, hacsak a mellékletek máshogy nem rendelkeznek”.

Ennek érdekében a Bizottság felhatalmazást kapott arra, hogy a 2008/68/EK irányelv 8. cikkével összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktus révén hozzáigazítsa az irányelv II. mellékletének II.1. szakaszát a tudományos és műszaki fejlődéshez.

Azt is meg kell jegyezni, hogy a veszélyes áruk szárazföldi szállításáról szóló 2008/68/EK irányelv[7] szerepel azon uniós jogi eszközök jegyzékében, amelyeken keresztül az Unió gyakorolta hatáskörét, és amelyek az EU és az OTIF közötti megállapodás megkötésekor hatályban voltak[8].

3.2. A képviselendő álláspont

A RID-et érintő módosítások teljes mértékben az Unió kizárólagos hatáskörébe tartoznak, ezért uniós álláspontot kell kialakítani.

---

5 A Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás, elfogadásra került Genfben, 1957. szeptember 30-án.

6 A Veszélyes Áruk Nemzetközi Belvízi Szállításáról szóló Európai Megállapodás, elfogadásra került Genfben, 2000. május 26-án.

7 Az Európai Parlament és a Tanács 2008/68/EK irányelve (2008. szeptember 24.) a veszélyes áruk szárazföldi szállításáról, HL L 260., 2008.9.30., 13. o.

8 A 2011. június 16-i 2013/103/EU tanácsi határozat I. mellékletének függeléke.

A tervezett módosítások a veszélyes áruk biztonságos és költséghatékony szállítása szempontjából megfelelőek, és figyelembe veszik a technológiai fejlődést, így támogathatók.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Alapelvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, amelyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „*meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által […] elfogadott szabályozás tartalmát*”[9].

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A RID szakértői bizottság által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. A RID 6. cikkével összhangban a tervezett jogi aktus a nemzetközi jog értelmében kötelező érvényű lesz az Unióra nézve, és a módosítandó melléklet a szabályzat szerves részét képezi.

Ezenkívül a 2008/68/EK irányelv 1. cikke szerint a RID mellékletét a veszélyes áruk tagállamon belüli vagy tagállamok közötti szállítására kell alkalmazni, a vasúthálózattal nem rendelkező tagállamok kivételével. A 2008/68/EK irányelv 4. cikke a harmadik országok vonatkozásában úgy rendelkezik, hogy „A tagállamok és harmadik országok területe között megvalósuló veszélyesáru-szállítást csak az ADR-nek, a RID-nek vagy az ADN-nek való megfelelés esetén szabad engedélyezni, hacsak a mellékletek máshogy nem rendelkeznek”.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem is módosítja a megállapodás intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Alapelvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A javasolt határozat fő célja és tartalma a veszélyes áruk vasúti szállítására vonatkozik.

A javasolt határozat anyagi jogi jogalapja ezért az EUMSZ 91. cikke.

[9] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 91. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Mivel a RID szakértői bizottság javasolt határozata módosítja a RID mellékletét, annak elfogadása után helyénvaló közzétenni az ülés eredményére vonatkozó információkat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

2024/0065 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a Nemzetközi Vasúti Fuvarozásügyi Államközi Szervezet veszélyes áruk szállításával foglalkozó szakértői bizottságának 58. ülésszakán a Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény C. függelékének egyes módosításaival kapcsolatban képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 91. cikkére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az Unió a 2013/103/EU tanácsi határozattal[1] csatlakozott az 1999. június 3-i vilniusi jegyzőkönyvvel módosított, 1980. május 9-i Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezményhez (a továbbiakban: COTIF).

(2) A COTIF 6. cikke szerint a nemzetközi vasúti forgalomra és a nemzetközi forgalomban használt vasúti anyagok engedélyezésére az e cikkben felsorolt szabályok, nevezetesen az egyezmény C. függelékét képező „a Veszélyes áruk nemzetközi fuvarozásáról szóló szabályzat (RID)” az irányadók.

(3) A 2008/68/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[2] – a RID-re hivatkozva – meghatározza a veszélyes áruk tagállamon belüli vagy tagállamok közötti, közúton, vasúton, illetőleg belvízi úton történő szállítására vonatkozó követelményeket.

(4) A COTIF 13. cikke (1) bekezdésének d) pontja alapján a Nemzetközi Vasúti Fuvarozásügyi Államközi Szervezet (a továbbiakban: OTIF) veszélyes áruk szállításával foglalkozó szakértői bizottsága (a továbbiakban: RID szakértői bizottság) módosításokat fogadhat el a RID mellékletére vonatkozóan.

(5) 2024. május 23-i 58. ülésszakán a RID szakértői bizottság várhatóan módosításokat fogad el a RID mellékletének a műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítása érdekében.

(6) Helyénvaló meghatározni az Unió által a RID szakértői bizottságban képviselendő álláspontot, mivel a RID-et érintő módosítások kötelező érvényűek lesznek az Unióra nézve.

---

[1] A Tanács 2013/103/EU határozata (2011. június 16.) az Európai Uniónak az 1999. június 3-i vilniusi jegyzőkönyvvel módosított, 1980. május 9-i Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezményhez (COTIF) való csatlakozásáról szóló, az Európai Unió és a Nemzetközi Vasúti Fuvarozásügyi Államközi Szervezet közötti megállapodás aláírásáról és megkötéséről, HL L 51., 2013.2.23., 1. o.

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 2008/68/EK irányelve (2008. szeptember 24.) a veszélyes áruk szárazföldi szállításáról, HL L 260., 2008.9.30., 13. o.

(7) A tervezett módosítások célja a veszélyes áruk biztonságos és hatékony szállításának biztosítása, figyelembe véve az ágazat tudományos és műszaki fejlődését, valamint a szállításuk közben veszélyt jelenthető új anyagok és árucikkek kifejlesztését.

(8) A tervezett módosítások megfelelőnek tekinthetők a veszélyes áruk biztonságos és költséghatékony szállítása szempontjából, így támogathatók.

(9) A mellékletben említett dokumentumok kisebb módosításairól szakértői szinten a RID szakértői bizottság állandó munkacsoportjának 2024. május 22-i 17. ülésszakán lehet megállapodni, többek között a RID szakértői bizottság és a veszélyes áruk szállításával foglalkozó munkacsoport együttes ENSZ EGB ülésén megfogalmazott ajánlások alapján,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az 1999. június 3-i vilniusi jegyzőkönyvvel módosított, 1980. május 9-i Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény keretében a Nemzetközi Vasúti Fuvarozásügyi Államközi Szervezet (a továbbiakban: OTIF) veszélyes áruk szállításával foglalkozó szakértői bizottságának (a továbbiakban: RID szakértői bizottság) 58. ülésén az Unió által képviselendő álláspont e határozat mellékletében található.

A mellékletben említett dokumentumok kisebb módosításait a RID szakértői bizottság uniós képviselői a Tanács újabb határozata nélkül is jóváhagyhatják.

2. cikk

A RID szakértői bizottság határozatait az elfogadásukat követően – hatálybalépésük napját megjelölve – ki kell hirdetni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök